

Outlook – **reo**[®] 2019

Engagementprojecten en Prioriteitsondernemingen

Inhoud

Inleiding	3
Engagementprojecten	4
reo® 2019 prioriteitsondernemingen	7

Inleiding

Hieronder schetsen wij graag een beeld van de projecten waar ons reo-engagement zich in 2019 op zal richten. De engagementprioriteiten zijn in samenspraak met u als klant vastgesteld en omvatten:

1. Specifieke sectoren
2. Engagementsprojecten
3. Prioriteitsondernemingen

Met ons engagementprogramma streven we ernaar fundamentele risico's aan te pakken waarmee bedrijven op de lange termijn worden geconfronteerd op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur (ESG) en identificeren wij potentiële, nieuwe risico's. Projecten en bedrijven waaraan wij prioriteit zullen geven, zijn geïdentificeerd door middel van kwantitatieve analyse, met behulp van onze eigen ESG-Risk tool en op basis van de visie van ons Responsible Investment (RI-) team.

Belangrijke factoren die in deze analyse zijn meegenomen, zijn onder andere:

- E-, S- en G-risicoscores
- Risico's in sectoren en in landen
- Schendingen (bijvoorbeeld UNGC-schendingen)
- Belang van de holding in beleggingsportefeuilles en de betreffende beleggingscategorie (aandelen versus obligaties)
- Inschatting van de huidige en toekomstige impact van ESG-risicofactoren
- Inschatting van de kans op resultaat door uitoefening van engagement

In 2018 werd de beleggingswereld zich steeds meer bewust van de Social Development Goals van de Verenigde Naties (SDGs). Zo kwam er meer aandacht voor de wijze waarop engagement met bedrijven kan helpen de doelstellingen te realiseren. Als onderdeel van ons projectengagement doen wij daarom ook verslag van de uitkomsten en bevindingen ten behoeve van het primaire SDG-subdoel. Op deze manier wordt meer in detail duidelijk welke vooruitgang er kan en moet worden gerealiseerd.

Specifieke sectoren

Met ons **reo**® programma richten wij ons actief op de volgende sectoren (zowel via prioriteitsondernemingen als projecten):

- Duurzame consumentengoederen
- Dagelijkse consumentengoederen
- Energie
- Financiële sector
- Gezondheidszorg
- Industriële sector
- Informatietechnologie
- Basismaterialen
- Telecommunicatie
- Nutsbedrijven

Engagementprojecten:

Hieronder geven wij een overzicht van de belangrijkste **reo**[®]-engagementprojecten voor 2019. Deze projecten zijn mede gekozen op basis van feedback van onze klanten. Zo stemmen wij onze engagementactiviteiten af uw prioriteiten.

Sector	Onderwerp	SDG-doel (primair)	Projecten	Status
Banken	Milieufinanciering	(9) Industrie, innovatie en infrastructuur (13) Klimaatactie	Duurzaam bankieren bij ASEAN banken: ASEAN banken spelen traag in op de grote kansen die ze hebben om de klimaatverandering het hoofd te bieden en om duurzame voedsel-, energie- en infrastructurele systemen in de regio te financieren. Zuidoost-Azië is bijzonder kwetsbaar voor klimaatverandering, waardoor watertekorten en voedselonzekeerheid verergeren. Als de banken deze kwesties niet meewegen, laten ze kansen liggen om een gamechanger te zijn in de duurzame ontwikkeling van de regio en staat hun eigen balans bloot aan grote klimaatrisico's. We gaan in gesprek met de grootste ASEAN banken over de mogelijkheden om financieringsoplossingen te ontwikkelen voor de duurzaamheidsuitdagingen. Een beter beheer van de krediet- en reputatierisico's van transacties met ondernemingen in sectoren met een grote milieu-impact is ook onderwerp van gesprek. Verder vragen we de banken om de klimaatrisico's – met inbegrip van de fysieke en transitierisico's – op portefeuilleniveau te beoordelen.	Nieuw in 2019
Farmacie, Voedselproductie	Antimicrobiële resistentie	(3) Goede gezondheid en welzijn	Antimicrobiële resistentie (AMR) staat de effectieve preventie en behandeling van infectieziekten in de weg en wordt wereldwijd gezien als een steeds grotere bedreiging van de volksgezondheid. AMR is een natuurlijk biologisch verschijnsel dat het gevolg is van genetische mutaties, maar het proces wordt versneld door een verkeerd gebruik van antibiotica. Hierdoor ontstaan infecties die niet op antibacteriële therapie reageren. Omdat AMR een ernstig en complex probleem is, moeten overheden en bedrijven in verschillende sectoren in actie komen. We zijn van plan om ons engagement te richten op farmaceutische bedrijven, vleesproducenten en zuivelbedrijven en op supermarkketens. We zijn van mening dat er voor bedrijven in deze sectoren een belangrijke rol is weggelegd omdat ze de ontwikkeling en verspreiding van AMR kunnen vertragen.	Nieuw in 2019
Zeetransport	Klimaatverandering	(13) Klimaatactie	Ongeveer 2% van de totale wereldwijde uitstoot van broeikasgassen komt voor rekening van vervoer over zee. Gemeten naar vrachtvolume is de CO2-intensiteit weliswaar een van de laagste van alle soorten vervoer, maar de gemiddelde CO2-intensiteit (CO2 als percentage van de omzet) van zeetransportbedrijven is een van de hoogste in de transportsector. Bovendien heeft de sector een zeer hoge SOx- en NOx-uitstoot. Dit wordt veroorzaakt door het gebruik van zware brandstoffen. Bedrijven komen onder steeds meer druk om hun uitstoot te verlagen, maar ondanks vele initiatieven om dit voor elkaar te krijgen, blijft de emissie-intensiteit groeien. We gaan met de bedrijven in deze sector in gesprek en pleiten voor investeringsplannen voor schonere schepen en apparatuur, programma's voor uitstootreductie, een betere rapportage over de risico's van klimaatverandering en een positieve publieke positie.	Nieuw in 2019

Sector	Onderwerp	SDG-doel (primair)	Projecten	Status
Kleding	Duurzame inkoop	(1) Geen armoede; (8) Waardig werk en economische groei; (12) Verantwoorde consumptie en productie	Nu retailers en de industrie zich op Afrika richten voor de inkoop van kleding krijgen ze met dezelfde risico's te maken als Azië toen dat werelddeel tot de belangrijkste kledingproducent ter wereld uitgroeide. De grootste ESG-risico's zijn onder andere moderne slavernij, arbeidsverhoudingen en -omstandigheden, omkoping en corruptie, en milieubeheer, waaronder afval en de uitstoot van CO2. We gaan in gesprek met ondernemingen die hun grondstoffen en eindproducten uit zowel Afrikaanse als Aziatische landen halen om te praten over duurzame inkoop.	Nieuw in 2019
Alle sectoren	Gendergelijkheid	(5) Gendergelijkheid	Initiatieven op het gebied van genderdiversiteit verbeteren de prestaties van bedrijven. Maar ondanks een groeiend bewustzijn van de voordelen van meer vrouwen op bestuursniveau blijven er belangrijke obstakels. Met dit project onderzoeken we wat die obstakels zijn en pleiten we voor een toekomstgerichte aanpak om deze weg te nemen. Zo stellen we voor dat ondernemingen de interne procedures voor de professionele ontwikkeling van vrouwen op elk niveau onder de loep nemen, mentorprogramma's opzetten, mannen en vrouwen gelijk belonen, en gezinsvriendelijk beleid ontwikkelen waarbij beide seksen baat hebben.	Nieuw in 2019
Detailhandel	Minimumloon/ eerlijk loon	(8) Waardig werk en economische groei; (1) Geen armoede	Verwacht wordt dat de invoering van een eerlijke beloning ('living wage') leidt tot een hogere productiviteit/performance van medewerkers, het personeelsverloop vermindert en de klanttevredenheid verhoogt. Daardoor worden bedrijven concurrerender en kunnen medewerkers zich een fatsoenlijke woning, voldoende eten en andere basisbehoeften veroorloven. Op macroniveau leiden loonsverhogingen mogelijk tot hogere bestedingen, een stimulans voor de economie. In dit project kijken we naar de bereidheid van de aangesproken ondernemingen in diverse regio's/landen om een eerlijk loon in te voeren.	Nieuw in 2019
Energie, Basismaterialen, Transport	Klimaatverandering	(13) Klimaatactie	We hebben een voortrekkersrol in het contact met ondernemingen via een wereldwijd vijfjarig initiatief van beleggers onder de naam Carbon Action 100+. Dat initiatief richt zich op de ondernemingen die wereldwijd de grootste hoeveelheid broeikasgas uitstoten. Wat we van die ondernemingen vragen: formuleer koolstofarme bedrijfsstrategieën, versterk de corporate governance op klimaatgebied en verbeter de financiële informatieverstrekking. We zetten in het kader van dit initiatief onze samenwerking met de Institutional Investor Group on Climate Change (IIGCC) voort. We hebben als onderdeel van de IIGCC bijgedragen aan de ontwikkeling van sectorspecifieke kaders waarin de best practice verwachtingen van beleggers zijn geformuleerd voor wat betreft de beheersing van het klimaatrisico door ondernemingen. In Carbon Action 100+ komen beleggers uit de Global Investor Coalition on Klimaatverandering samen. We kunnen hierdoor de reikwijdte van ons engagement over klimaatverandering verder verbreden en ons sterk maken voor de invoering op grote schaal van de aanbevelingen van de Task Force for Climate Related Disclosures op het gebied van Klimaatverandering (TCFD).	Lopend project
Bouw, textiel, voedingsmiddelen en dranken, horeca	Arbeidsnormen	(8) Waardig werk en economische groei	Volgens de International Labour Organisation (ILO) zijn 21 miljoen arbeiders in de ketens van grote bedrijven het slachtoffer van moderne slavernij (o.a. dwangarbeid, kinderarbeid en mensenhandel). Na de introductie van de Britse Modern Slavery Act in 2015 hebben veel ondernemingen een verklaring moderne slavernij gepubliceerd. We hebben ons engagement in 2018 toegespitst op risicosectoren als voedsel, bouw, textiel en de horeca. Gekeken is naar de aanwezige programma's tegen het risico op moderne slavernij. De bedoeling is om dit project in 2019 voort te zetten, nu met de focus op de auto-industrie, huishoudelijke goederen en technologiehardware. Ook komen er nog een paar ondernemingen bij uit de sectoren voeding, bouw en horeca.	Lopend project

Sector	Onderwerp	SDG-doel (primair)	Projecten	Status
Voedingsmiddelen en dranken, huishoudelijke producten en persoonlijke verzorging	Afval en recycling	(14) Leven in het water	Jaarlijks komt er ruim 8 miljoen ton plastic in de werelddoceanen terecht. Volgens schattingen zou er in 2050 wel eens meer plastic dan vis in de oceanen kunnen zitten. Een belangrijke boosdoener is het plastic flesje dat één keer wordt gebruikt. Daarvan worden er jaarlijks meer dan 480 miljard verkocht. En maar een heel klein percentage is gemaakt van gerecycled materiaal. Ander plastic afval komt ook in de oceaan. Ook ondernemingen beginnen hiervan de gevolgen te ondervinden: 'merkaafval' wordt steeds meer een probleem. Als onderdeel van dit project zijn we om de tafel gaan zitten met de relevante voedsel- en drankconcerns. We hebben gepleit voor de verkoop van dranken in gerecycled flesjes, drongen bij die ondernemingen aan op een toezegging om plastic voor eenmalig gebruik uit te faseren, om waardecreatie uit afval te stimuleren en om alternatieven voor plastic verpakkingen te zoeken.	Lopend project
Alle sectoren (mid-caps)	Duurzaamheidsinformatie bij mid-cap ondernemingen	(7) Betaalbare en duurzame energie; (6) Schoon water en sanitaire voorzieningen; (8) Waardig werk en economische groei	Steeds vaker willen beleggers weten hoe een onderneming met duurzaamheid (ESG) omgaat. Mede op basis van die informatie worden de kwaliteit en de verdere en langetermijn levensvatbaarheid van een onderneming beoordeeld. Een belangrijke voorwaarde voor een ESG-analyse is de beschikbaarheid en consistentie van relevante informatie. Die moet zijn toegesneden op het eigen ESG-profiel van de onderneming. Internationale organisaties zoals SASB, GRI, CDP en recenter ook de TCFD hebben enorme stappen gezet in de ontwikkeling van richtinggevende documentatie voor duurzame rapportages. Maar veel (vooral jongere en kleinere) ondernemingen weten nog altijd niet zo goed wat de stakeholders willen zien. En ze moeten een afweging maken tussen de kosten en de volledigheid van de rapportage. De bedoeling is om de scope van dit project uit te breiden met behulp van de methodologie die we in 2018 hebben ontwikkeld. Aan de hand van de eigen materialiteitsbeoordelingen van BMO in combinatie met de kwantitatieve informatie die via ESG-onderzoekers beschikbaar is, willen we ondernemingen op het spoor komen waarvan de informatieverzameling over duurzaamheid niet aan de minimumeisen voldoet. Die ondernemingen stimuleren we vervolgens om de belangrijkste lacunes te dichten. De nadruk ligt op ondernemingen in de volgende sectoren: consumentenproducten, energie, gezondheidszorg, informatietechnologie, telecommunicatiediensten en nutsbedrijven.	Lopend project
Voedingsmiddelen en dranken	Voeding	(3) Goede gezondheid en welzijn	Voeding krijgt een steeds prominentere rol. Zwaarlijvigheid (obesitas) blijft een snelgroeiend probleem, in het bijzonder in landen met lage en middeninkomens. De begrotingskosten van met obesitas en voeding samenhangende ziekten stijgen. Een ziekte als diabetes trekt een zware wissel op de zorg. Overheden pakken het probleem aan met nieuwe beleidsmaatregelen, zoals de belasting op suiker in Mexico en het Verenigd Koninkrijk. Ondernemingen die hun omzet realiseren met voedsel met veel calorieën, suiker en vetten lopen een risico, gezien de ontwikkeling van consumentenvoorkeuren en de weg die de wet en regelgeving inslaat. Kansen zijn er ook voor merken die de portefeuille diversifiëren in overeenstemming met of vooruitlopend op de trends in de markt. We hebben ondernemingen aangesproken (en blijven dat doen) op de strategie voor voeding en gezondheid: is die strategie toereikend? Ook stimuleren we best practice-benaderingen. Bij deze werkzaamheden laten we ons leiden en ondersteunen door (onze banden met) de Access to Food Index.	Lopend project
Alle sectoren	Corporate governance in de VS	(16) Vrede, justitie en sterke publieke diensten	We zetten ons voortdurend in om Amerikaanse emittenten zover te krijgen dat ze meer openstaan voor en verantwoording afleggen aan de aandeelhouders. In samenhang daarmee brengen we in kaart welke ondernemingen bij de laatste jaarvergadering te maken kregen met een aandeelhoudersmotie die met een meerderheid was aangenomen en waarmee tot dusverre niets is gedaan. We spreken die ondernemingen aan en vragen om een plan van actie. Ook willen we dat de onderneming zich in de toekomst meer openstelt.	Lopend project

reo® prioriteitsondernemingen 2019

Onderstaande ondernemingen zijn geselecteerd naar aanleiding van een gedetailleerde analyse van het belang in beleggingsportefeuilles, eigen ESG-riscoscores, historische engagementactiviteiten alsook de kennis en ervaring van het Responsible Investment team. Voor elke prioriteitsonderneming worden aan het begin van het jaar engagementdoelstellingen geformuleerd. In onderstaande lijst zijn deze doelstellingen en de bijbehorende ESG-thema's vermeld. Ook ziet u of de onderneming in kwestie voor het eerst op de prioriteitenlijst voor 2019 is opgenomen of ook al in 2018 op de lijst stond.

Bij prioriteitsondernemingen is ons engagement intensiever dan bij andere ondernemingen, waarbij wij een meer reactief engagement betrachten. Bijgevolg is de verslaglegging van ons engagement uitgebreider, ook in de vorm van regelmatige samenvattingen van casestudy's.

Sector: Duurzame consumentengoederen

Amazon.com Inc ISIN US0231351067

Redenen voor engagement

De belangrijkste duurzaamheidsrisico's voor Amazon zijn en blijven de arbeidsomstandigheden, de privacy van gegevens, belastingen en de CO2-voetafdruk. Hoewel er aanwijzingen zijn dat de onderneming een aantal van die aandachtsgebieden begint aan te pakken, baart de naar binnen gerichte bedrijfscultuur van Amazon ons zorgen. Datzelfde geldt voor het gebrek aan transparantie en de geringe bereidheid om open over duurzaamheidskwesties te praten. Arbeidsomstandigheden blijven een belangrijk punt van zorg: ondanks iets meer openheid (en een breed uitgemeten introductie van een minimumloon van \$ 15,00) moet Amazon nog met een totaalstrategie op het gebied van human capital management komen. We hebben in 2018 diverse malen contact met de onderneming gezocht, onder andere via een brief aan Jeff Bezos samen met diverse andere beleggers, waarin werd gevraagd de human capital management-risico's aan te pakken. Ondanks enige vooruitgang in 2017 is de onderneming in 2018 totaal niet op ons engagement ingegaan. We blijven het ook in 2019 proberen, onder andere in samenwerking met andere beleggers. De onderneming blijft dus op de prioriteitenlijst.

ANTA SPORTS PRODUCTS LTD ISIN KYG040111059

Redenen voor engagement

Anta krijgt prioriteit bij onze engagementactiviteiten in 2019. We gaan praten over een aantal tekortkomingen in de huidige ESG-praktijken die de resultaten op de lange termijn kunnen beïnvloeden. We willen vooral praten over een betere opvolgingsplanning en vernieuwing van het bestuur, en de benoeming van nog een aantal onafhankelijke bestuurders. Verder willen we in gesprek over het opnemen van maatschappelijke en milieuoverwegingen in het ketenbeheer, vooral voor katoen en leer. De recente overname van het Finse Amer Sports, marktleider in duurzame sportkleding, biedt het management een uitgelezen kans om de governance van duurzaamheid en de managementpraktijken van Anta te verbeteren, ook op het gebied van de rapportage.

AUTOZONE INC ISIN US053332AT96

Redenen voor engagement

Deze Amerikaanse leverancier van auto-onderdelen en accessoires is in verband gebracht met een aantal controverses over arbeidsomstandigheden, zoals discriminatie op grond van ras en arbeidsbeperkingen, en pauzes tijdens het werk. Het bedrijf is niet ingegaan op ons verzoek tot contact in 2018, en de informatieverschaffing blijft gebrekkig. We proberen ook in 2019 in contact te komen met het bedrijf. Daarbij gaat onze aandacht vooral uit naar de arbeidsomstandigheden in de eigen winkels en pakhuisen, maar ook naar de omstandigheden in de keten. We gaan er vooral op aandringen dat Autozone kwesties rondom diversiteit en inclusie en de arbeidsomstandigheden van alle medewerkers oplost, en dat het concern de gehanteerde strategieën bekendmaakt. Daarnaast vragen we het bedrijf om de informatieverschaffing over de vermindering van andere ESG-risico's te verbeteren.

EBAY INC**ISIN US278642AC77****Redenen voor engagement**

De meest prangende ESG-kwestie voor eBay, als online marktplaats, is de privacy en veiligheid van de gegevens. In 2014 werd het bedrijf bijvoorbeeld slachtoffer van een cyberaanval waarbij hackers 229 dagen toegang hadden tot de interne systemen. En die systemen zijn nog altijd kwetsbaar vanwege het enorme volume waardevolle persoonlijke gegevens dat wordt verwerkt. Bovendien zien klanten de veilingsite als een veilige plek om te handelen in een omgeving die steeds concurrerender wordt. Het bedrijf heeft de afgelopen maanden weliswaar meer informatie verschaft over de naleving van GDPR (in Nederland: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)), maar er is nog weinig bekend over de governance van cyberveiligheid. Een andere belangrijke kwestie voor eBay is de omgang met menselijk kapitaal – bij het bedrijf werken immers veel hoogopgeleide medewerkers. De recente reorganisatie en het banenverlies door de afsplitsing van PayPal en eBay Enterprise tast het moreel aan. De onderneming geeft weinig informatie over de inspanningen om deze risico's te beperken. We gaan er bij eBay op aandringen het management te verbeteren en de informatieverschaffing over beide kwesties uit te breiden.

LEAR CORP**ISIN US521865AX34****Redenen voor engagement**

Bij Lear vormen medewerkers het belangrijkste strategisch kapitaal. Zij bepalen dan ook het succes van de onderneming op de lange termijn. Toch is er de laatste jaren bij het bedrijf herhaaldelijk sprake geweest van arbeidsonrust. We zetten daarom vraagtekens bij de omgang met menselijk kapitaal bij Lear. In 2015 heeft Lear naar verluidt 89 mensen ontslagen die protesteerden tegen het uitstellen van bonusbetalingen. En recenter, in mei 2018, hebben zo'n 300 arbeiders van de fabriek van Lear Corporation in Brampton, Ontario, gestaakt vanwege loonconflicten tussen hun vakbond Unifor en het management. Ook Fiat Chrysler Automobiles (FCA), voor wie Lear autostoelen maakt, werd door de staking getroffen. Gezien onze zorgen en het feit dat het bedrijf niet bereid blijkt te zijn om met zijn mensen in gesprek te gaan, hebben we Lear op onze prioriteitenlijst voor 2019 gezet. We gaan ze aanspreken op de omgang met menselijk kapitaal en voorstellen doen voor verbeteringen van de informatieverschaffing.

RENAULT SA**ISIN FR0000131906****Redenen voor engagement**

De afgelopen jaren hebben we met Renault van gedachten gewisseld over een aantal spraakmakende governancekwesties. Wij vinden dat deze nog steeds niet zijn opgelost. Denk aan zaken als gepaste beloning van bestuurders, scheiding van de rol van bestuursvoorzitter en CEO, en de positie van minderheidsaandeelhouders. Kortgeleden is de corporate governance van de alliantie Renault-Nissan-Mitsubishi kritisch tegen het licht gehouden. Aanleiding hiervoor was de arrestatie door de Japanse autoriteiten eind 2018 van de voorzitter Carlos Ghosn, die ervan werd verdacht een te laag inkomen bij Nissan te hebben opgegeven. Ook vragen van de Franse overheid over beloning van het topmanagement waren aanleiding tot het onderzoek. We gaan met Renault in gesprek over deze ernstige beschuldigingen. Waarschijnlijk zoeken we ook contact met het Agence des participations de l'Etat, dat de grootste aandeelhouder van Renault (de Franse staat) vertegenwoordigt. We kunnen misschien pas in de tweede helft van het boekjaar, rond de jaarvergadering in juni, met de onderneming rond de tafel zitten. Of als er meer duidelijkheid is over eventuele misstanden.

TESLA INC**ISIN US88160RAB78****Redenen voor engagement**

Tesla wordt vaak geprezen als toekomstgerichte onderneming, een bedrijf met de missie om de transitie naar duurzame energie in de wereld te versnellen. De onderneming neemt daartoe het voortouw bij de innovatie op de markt voor elektrische voertuigen en energiezelfvoorziening. We zijn het grotendeels eens met dit beeld van Tesla, maar signaleren dat de autofabrikant voor verschillende ESG-uitdagingen staat wat betreft arbeidsomstandigheden, ketenbeheer en productkwaliteit en -veiligheid. Tesla loopt met de informatieverschaffing over deze kwesties achter bij andere ondernemingen in de auto-industrie. Ook meer in het algemeen zien we een zekere laksheid als het gaat om transparantie en informatieverschaffing. Zo is de onderneming terughoudend bij het verstrekken van informatie over belangrijke indicatoren als de uitstoot van CO₂, NO_x en SO_x en de doelstellingen voor die indicatoren. Wat betreft de corporate governance spelen er kwesties met betrekking tot de samenstelling en verantwoordelijkheden van het bestuur. Onze aandacht gaat vooral uit naar de structuur van een 'classified board' (gespreide benoeming van bestuursleden) en de onafhankelijkheid van het bestuur. Omdat onze gesprekken met de onderneming over deze kwesties in de afgelopen jaren weinig hebben opgeleverd, hebben we besloten Tesla toe te voegen aan onze prioriteitenlijst voor 2019. Daarmee willen we ons engagement opvoeren en de druk op de onderneming vergroten.

VOLKSWAGEN AG

ISIN DE0007664005

Redenen voor engagement

Ondanks meer duidelijkheid over de ambities inzake de elektrische auto vinden we dat VW het bedrijfsmodel niet snel genoeg keert om de koolstofarme transitie bij te benen. Die zorg wordt versterkt door de bedrijfscultuur bij VW, die belemmert mogelijk het veranderingstempo bij de onderneming. In de tweede helft van 2018 lag de nadruk meer op de lobbypraktijken van de autofabrikanten, die zich met hand en tand verzetten tegen ambitieuze wet- en regelgeving voor uitstootreductie (vooral brancheorganisaties). We hebben Volkswagen gevraagd de lobbypositie tegen het licht te houden van de brancheorganisaties waarvan de autofabrikant lid is. Als deze lobbyposities niet stroken met Parijs verwachten we dat de onderneming die positie verandert dan wel de steun voor de organisatie intrekt. Meer in het algemeen hebben we Volkswagen gevraagd openheid over de beleidspositie te bieden en om uit te leggen hoe dat beleid vorm krijgt in alle lobbyactiviteiten, zowel direct als via de brancheorganisaties. Met het oog op de toonaangevende positie van VW in Europa en de aanzienlijke invloed die de onderneming uitoefent in de lobby over klimaatverandering, blijft de onderneming op de prioriteitenlijst voor 2019.

Sector: Dagelijkse consumptiegoederen

BROWN-FORMAN CORP

ISIN US1156372096

Redenen voor engagement

Brown-Forman Corporation komt op onze prioriteitenlijst in 2019 vanwege de risico's die de onderneming loopt op het gebied van waterbeheer en verpakkingen. We pleiten ervoor dat het bedrijf zijn eigen aanpak van waterbeheer uitbreidt naar de activiteiten van de agrarische toeleveranciers. Deze zijn immers verantwoordelijk voor meer dan de helft van de watervoetafdruk van de stokerijen. We willen dat er bij de keuze voor leveranciers en bij de managementpraktijken meer rekening wordt gehouden met mens en milieu. Wat betreft verpakkingen dringen we erop aan dat Brown-Forman doelen stelt voor verbeterd hergebruik, voor gewicht en voor het hergebruik van verpakkingen.

Archer-Daniels-Midland Co

ISIN US0394831020

Redenen voor engagement

Archer-Daniels-Midland Company krijgt een hoge prioriteit bij onze activiteiten in 2019. We gaan in gesprek over watermanagement, ontbossing en arbeidsomstandigheden. Specifiek willen we praten over waterkwaliteit en het vermijden van vervuiling. Daaronder vallen problemen als afbraak van voedingsstoffen. Het bedrijf heeft het ontbossingsbeleid weliswaar uitgebreid, maar er bestaan nog steeds heikele kwesties. We dringen daarom aan op een betere risicobeheersing. Door de aard van de bedrijfsactiviteiten en de omvang van de ketens bestaan er ook risico's op het gebied van de arbeidsomstandigheden. Ook daarover gaan we in gesprek. We zijn van plan Archer-Daniels-Midland te vragen verbetering aan te brengen in traceerbaarheid, transparantie en informatieverschaffing.

China Mengniu Dairy Co Ltd

ISIN KYG210961051

Redenen voor engagement

Gezien de grote ecologische voetafdruk van de zuivelproductie valt er wereldwijd een enorm effect te verwachten van de groeiende vraag van consumenten naar kwalitatief hoogwaardige zuivelproducten in China en Azië in het algemeen. China Mengniu Dairy is een van de grootste melkproducenten van China. Wij gaan het gesprek aan om erachter te komen hoe de onderneming in de hele keten met dat effect omgaat en om ons sterk te maken voor duurzame zuivelpraktijken in China. Door de slechte informatieverschaffing over duurzaamheidskwesties is het lastig om de prestaties te meten en te evalueren; dat wordt dan ook een belangrijk speerpunt voor ons engagement. Bovendien verwachten we verbeterpunten tegen te komen waarvan we de onderneming zullen vragen die aan te pakken.

Coca-Cola Co/The

ISIN US1912161007

Redenen voor engagement

The Coca-Cola Company wordt in 2019 prioriteitsonderneming vanwege de speerpunten waterbeheer, voeding en verpakkingen. Op het gebied van waterbeheer loopt de onderneming voorop in de sector voor wat betreft de aanpak van het operationeel verbruik. Wel signaleren we tekortkomingen in de omgang met waterproblemen in de keten; wij denken dat een belangrijk deel van het waterrisico juist daar zit. We zijn in 2018 met Coca-Cola en dochters over plastic verpakkingen gaan praten, een discussie die we ook in 2019 voortzetten. We gaan het verder hebben over flessenwater en hoe de milieuproblematiek in dit segment wordt beheerst. Voeding blijft eveneens onderwerp van engagement. Dit met het oog op ontwikkelingen in de wet- en regelgeving, naast ook veranderde klantvoorkeuren (gezondere producten). Op de (middel)lange termijn hebben we het dan over materiële aandachtspunten voor de onderneming. We verwachten vooruitgang in zaken als portefeuillediversificatie, herformulering van producten en bewustwordingscampagnes.

MONSTER BEVERAGE CORP

ISIN US61174X1090

Redenen voor engagement

Monster Beverage krijgt prioriteit bij onze engagementactiviteiten in 2019. We gaan praten over watermanagement, voeding en verpakkingen. De informatievervalsing van het bedrijf over deze belangrijke onderwerpen is zeer beperkt en de informatie die het wel geeft, is gebrekkig. Daarom dringen we aan op verbetering van de ESG-prestaties en rapportage. De toegenomen regelgeving rondom de marketing van energiedrankjes, vooral die gericht op kinderen, vormt voor Monster Beverage een risico. De onderneming staat niet in de Access to Nutrition Index (ATNI), maar we gaan toch pleiten voor betere prestaties in lijn met de ATNI-methodologie. Plastic verpakkingen en watermanagement zijn belangrijke kwesties voor Monster Beverage en we gaan met het bedrijf in gesprek over de ontwikkeling en uitvoering van strategieën hiervoor. Daarnaast gaan we praten over manieren waarop de onderneming de distributieovereenkomst met Coca-Cola kan inzetten om het eigen ESG-risicobeheer beleid te beoordelen en te verbeteren.

NESTLE SA

ISIN CH0038863350

Redenen voor engagement

We blijven onze contacten met Nestlé over voeding, water en verpakkingen voortzetten. Wat voeding betreft, blijven we de onderneming stimuleren om het voedingsprofiel van de productportefeuille te verbeteren, naast ook de verkoop- en marketingstrategieën voor die producten. We kwamen er in 2018 door analyses achter dat het voedingsprofiel zwakker was dan dat van de concurrentie, ondanks het feit dat de beheersing op dit punt hoger ligt dan bij anderen in de Global Access to Food Index. We blijven Nestlé verder aanspreken op plastic dat maar één keer wordt gebruikt en stimuleren best practice en meten hoeveel voortgang er wordt geboekt. Ons laatste speerpunt is de strategische groei van de wateractiviteiten en hoe Nestlé omgaat met de ESG-risico's die daar specifiek mee samenhangen.

Tyson Foods Inc

ISIN US902494AP84

Redenen voor engagement

Tyson Foods prijkt op onze prioriteitenlijst in 2019. Onderwerpen: waterbeheer, inkoop van grondstoffen en het gebruik van antibiotica. De onderneming heeft de afgelopen jaren het ESG-beheer en de informatievervalsing verbeterd. Toch signaleren we ook nog tekortkomingen die we graag aangepakt zien. We maken ons sterk voor de invoering van een betere waterstrategie. Een waterstrategie die de keten ook meeneemt. Verder willen we graag dat sociale en milieuafwegingen een rol spelen bij de beoordeling van leveranciers. We houden de realisatie van doelstellingen voor het gebruik van antibiotica in de gaten.

UNILEVER PLC

ISIN XS0434423926

Redenen voor engagement

Na het overnamebod door Kraft Heinz in 2015 genoot het bestuur van Unilever veel steun onder aandeelhouders. In 2018 werd dit vertrouwen tot twee keer toe aan het wankelen gebracht. Ten eerste ontstond er tijdens de jaarvergadering in mei veel weerstand tegen de voorgestelde beloning van bestuurders. Ongeveer 38% van de beleggers keerde zich tegen de salarisverhogingen. Kort daarna kondigde Unilever een reorganisatie aan waardoor de onderneming haar 'premium listing' aan de beurs van Londen had kunnen kwijtraken. Dit voorstel is vóór de aandeelhoudersvergadering ingetrokken omdat er onvoldoende steun voor was. Paul Polman is op 31 december 2018 afgetreden als CEO. Hij is opgevolgd door Alan Jope, hoofd van de grootste divisie van Unilever. We hebben in 2018 deelgenomen aan gezamenlijke initiatieven en blijven dat in 2019 doen. Tegelijkertijd is het belangrijk dat we onze zorgen blijven uiten over de beloning van bestuurders en dat we gezien de wereldwijde voetafdruk van Unilever blijven aandringen op verduurzamingsverbeteringen onder de nieuwe CEO.

Universal Robina Corp

ISIN PHY9297P1004

Redenen voor engagement

We bouwen voort op de sterke relatie die we met deze onderneming hebben opgebouwd, alsook op de vaart die URC erin heeft op het gebied van een beter ESG-beheer. We zetten ons engagement voort en maken ons ook in 2019 weer sterk voor verbetering. Speerpunten: de benoeming van nog meer onafhankelijke, niet-uitvoerende bestuurders, de invoering van een krachtiger duurzaam beleidskader en een voortvarender aanpak van de beheersing van sociale en milieurisico's in de keten.

Sector: Energie

BP PLC

ISIN GB0007980591

Redenen voor engagement

BP heeft een positieve stap gezet met de ambitie om de activiteiten uit te breiden zonder de CO2-uitstoot tot boven het niveau van 2015 te verhogen. Toch moet de onderneming nog afkomen met een streefcijfer voor alle activiteiten en productverbruik waarmee de strategie wordt afgestemd op de doelstellingen van Parijs. We blijven ons dan ook sterk maken voor de formulering van dergelijke reductiedoelstellingen in het kader van een klimaatactieplan voor de productie, de producten en de strategie. Verder blijven we BP vragen om meer leiderschap te tonen, onder andere door een rapportage te ontwikkelen die is afgestemd op de eindadviezen van de Taskforce on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), ook over betere informatie over lobbying door brancheorganisaties.

CHEVRON CORP

ISIN US1667641005

Redenen voor engagement

Chevron heeft vooruitgang geboekt bij de beheersing van de methaanuitstoot. Toen een aandeelhoudersmotie over verbetering van het methaanbeheer en de informatieverschaffing de steun van 45% van de stemmen kreeg, besloot de onderneming deel te nemen aan de oprichting van een nieuw consortium voor de verlaging van de uitstoot van methaan. Chevron heeft zich ook aangesloten bij het Oil and Gas Climate Initiative. We blijven in gesprek over een reductie van de uitstoot van methaan. Daarbij richten we ons vooral op het vaststellen van ambitieuze doelstellingen voor vermindering. We vragen het bedrijf ook om de uitstoot van broeikasgassen in het algemeen terug te dringen, conform de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs, en om dit doel vast te leggen in een actieplan voor productie, product en strategie. Verder pleiten we ervoor dat Chevron bij de rapportage rekening houdt met de aanbevelingen van de Taskforce on Climate-related Financial Disclosure (TCFD), zoals betere informatieverschaffing over lobbypraktijken door brancheorganisaties.

ROYAL DUTCH SHELL PLC

ISIN GB00B03MLX29

Redenen voor engagement

Koninklijke Olie/Shell heeft leiderschap getoond met de ambitie om de netto CO2-voetafdruk (net carbon footprint – NCF) van de energieproducten in 2050 te hebben gehalveerd. Positief staan we tegenover de aankondiging van een verdere verbetering van de verantwoording door de vertaling van die ambitie naar doelen op de kortere termijn, die ook in het remuneratiebeleid worden verwerkt. Shell onderkent dat de NCF-ambitie (alsook de governance die daarmee gepaard gaat) voor een groot deel een kwestie is van ‘werk in uitvoering’ en dat er de komende maanden nog meer aan moet gebeuren. Om die reden blijven we actief in gesprek met de onderneming en werken we samen aan de formulering van de remuneratiedoelstellingen.

SUNCOR ENERGY INC

ISIN CA8672241079

Redenen voor engagement

De uitstoot van CO2 in de gehele keten van Suncor (door zowel de productie als het gebruik van het product) is relatief hoog omdat het energiebedrijf vooral betrokken is bij oliewinning en -productie uit teerzanden. Daarom staat het bedrijf bloot aan transitierisico's (en regelgevingsrisico's) die verband houden met klimaatverandering. Suncor zet zich in om klimaatrisico's te beperken door scenario's op te stellen, door doelen te stellen, door rapportage en door het klimaatbeleid te steunen. Maar gezien de grote risico's zijn extra stappen nodig. We vragen het bedrijf om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen conform de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs. Dat houdt in dat Suncor een actieplan uitvoert voor productie, product en strategie, en dat men investeert in efficiënte bedrijfsactiviteiten en diversificatie om de afhankelijkheid van teerzand te verkleinen. We pleiten ook voor betere informatieverschaffing over lobbypraktijken door brancheorganisaties.

Sector: Financiële sector

Bank Mandiri Persero Tbk PT

ISIN ID1000095003

Redenen voor engagement

We blijven met Bank Mandiri in contact over duurzame financiering, zowel een-op-een als samen met andere partijen. We willen vooral dat de bank beter omgaat met de sociale en milieurisico's die kleven aan kredietverlening aan sectoren met een grote duurzaamheidsimpact, zoals palmolie. Ook willen we Bank Mandiri stimuleren om via de kredietactiviteiten een actievare rol te spelen in het bevorderen van duurzame landbouw.

CK Hutchison Holdings Ltd

ISIN XS0139335029

Redenen voor engagement

CKH is een van de grootste conglomeraten in Hongkong, met belangen in zeer uiteenlopende sectoren. De huidige samenstelling van het bestuur geeft aanleiding tot zorg over de mate van effectiviteit in het toezicht en de advisering van het management. Dat wordt dan ook het belangrijkste speerpunt voor ons engagement: we maken ons sterk voor de benoeming van nog meer onafhankelijke bestuurders met relevante ervaring. Ook onderwerp van gesprek is arbeidsmanagement. En dan met name hoe de onderneming omgaat met de complexiteit van een internationaal personeelsbestand dat in zeer uiteenlopende sectoren werkzaam is.

DANSKE BANK A/S

ISIN US1011371077

Redenen voor engagement

Begin mei 2018 werd Danske Bank door de Deense toezichthouder FSA op de vingers getikt omdat was gebleken dat bij vestigingen van de bank in Estland witwassen wijdverbreid was. De bank had de Estse portefeuille in 2007 verworven en in 2015 weer van de hand gedaan. In deze periode is er melding gemaakt van witwaspraktijken en slecht toezicht, maar het management heeft toen niet snel en adequaat op deze signalen gereageerd. Danske Bank gaf publiekelijk toe niet te hebben voldaan aan de eigen standaarden en aan de verwachtingen van de samenleving en besloot af te zien van eventuele winsten uit verdachte transacties in de portefeuille van niet-Estse burgers. We hebben in 2018 contact gehad om meer te weten te komen over de omvang van het onderzoek en over de acties die Danske Bank neemt om de controlesystemen en compliance bankbreed te versterken. Ook hebben we aangedrongen op een managementwisseling op de korte termijn. We zijn dan ook blij met het berouw dat het bedrijf heeft getoond en met het ontslag van zowel de CEO als de voorzitter. In 2019 gaan we vooral kijken wat trainingen in het bestrijden van witwassen over de bedrijfscultuur in alle gelederen van de bank hebben opgeleverd.

DBS Group Holdings Ltd

ISIN US24023LAC00

Redenen voor engagement

DBS Bank is naar balanstotaal de grootste bank van Zuidoost-Azië. We dringen aan op de invoering van een sterker sociaal- en milieurisicomanagement bij de kredietverlening aan ondernemingen die een sterk effect hebben op de duurzaamheid. We stimuleren de bank daarnaast om via de financieringsactiviteiten duurzame werkwijzen te stimuleren.

HDFC BANK LTD

ISIN DE000DB9ASZ3

Redenen voor engagement

Deze Indiase bank levert over het algemeen goede ESG-prestaties op belangrijke gebieden zoals medewerkerbetrokkenheid, cyberveiligheid en aandacht voor mens en milieu in het kader van kredietrisicobeheer. Toch krijgt HDFC prioriteit bij onze engagementactiviteiten in 2019. We willen namelijk in gesprek over een strategischer benadering. Daarmee zou de bank beter kunnen inspelen op de kansen die worden gecreëerd door de transitie naar een koolstofarme economie in India. We zullen het management ook vragen te onderzoeken hoe de bank de impact van het Sustainable Livelihood Initiative kan meten en erover kan rapporteren. Doel van dit paradoxaardje van het bedrijf is om in India de financiële inclusie te verbeteren.

HSBC HOLDINGS PLC

ISIN US404280AK50

Redenen voor engagement

HSBC heeft op bepaalde terreinen blijk gegeven van echt leiderschap, zoals de beheersing van het cyber risico en de corporate governance procedures, naast ook de recente toezeggingen om milieufinancieringen te stimuleren. De reorganisatie van het compliancekader en de bedrijfspraktijken heeft tot een aanzienlijke verbetering geleid. Gezien de internationale schaal van de activiteiten en het daarmee samenhangende hoge risico op financiële criminaliteit blijven we de onderneming volgen en zetten we HSBC ook voor 2019 weer op de prioriteitenlijst. De aandacht verschuift dan naar inzicht in duurzaam financieren. We willen graag weten wat HSBC op dat gebied heeft toegezegd, hoe de doelstellingen worden geformuleerd en welke vooruitgang er aan de hand van de streefdoelen is geboekt. Daarnaast houden we ook de corporate governance in de gaten, waaronder de beloning van de directie, de pensioenen en op welke manier er rekening wordt gehouden met klanttevredenheid.

ING GROEP NV

ISIN XS1882544205

Redenen voor engagement

Begin 2018 hoorden we dat de Nederlandse en Amerikaanse autoriteiten een onderzoek hadden ingesteld naar vermeende witwaspraktijken en corruptie bij ING Groep. Het onderzoek richt zich op ongebruikelijke transacties door ING Bank waarbij een Oezbeekse overheidsfunctionaris betrokken was. ING heeft in 2012 in een schikking met de Amerikaanse overheid een boete van \$ 619 miljoen betaald vanwege de schending van Amerikaanse sancties tegen Cuba, Iran en een aantal andere landen. We zijn in 2018 met de bank in gesprek gegaan, ook met de vertrekkende CFO. Voor 2019 staat een gesprek met de in december 2018 benoemde Chief Risk Officer op de planning. We willen weten hoe ING de systemen voor risicobeheer en compliance verbetert om te verzekeren dat ongebruikelijke transacties effectief worden gesignaleerd en geblokkeerd. We denken niet dat de cultuurproblemen binnen de bank wijdverbreid zijn. Toch moeten we onderzoeken in hoeverre de bank bereid is open te zijn over de aanpak van eventuele zwaktes door de verbetering van de ken-je-klant- en anti-witwasprocedures.

MASTERCARD INC

ISIN XS1327027998

Redenen voor engagement

Uit gesprekken met Mastercard is gebleken dat de onderneming zich bewust is van de ernst van de data-privacyrisico's. Toch ligt het bedrijf nog altijd onder een vergrootglas omdat het klantgegevens beschikbaar stelt voor marketingdoeleinden en analyses. Gezien het verscherpte toezicht na de Facebook-crisis zullen we er op aandringen dat Mastercard de privacyrisico's van de gegevensverwerking beter beheerst. Wat de corporate governance betreft signaleren we dat sommige bestuurders hun zittingstermijn hebben overschreden. Dat zet vraagtekens bij hun onpartijdigheid en effectiviteit als bestuurders. Bovendien is de beloning van de bestuurders onvoldoende afgestemd op de prestaties van het bedrijf. We maken ons daarom sterk voor een vernieuwing van het bestuur en verbetering van de beloningsstructuur.

SVB Financial Group

ISIN US78486Q1013

Redenen voor engagement

De bank financiert technologie-start-ups. Wij willen meer weten over de manier waarop de onderneming zich inzet voor deugdelijk ondernemingsbestuur en goed personeelsbeleid bij de ondernemingen in de portefeuille. Daarnaast vragen we de onderneming om de vastgeroestheid in het eigen bestuur aan te pakken en om de transparantie over de bestuursbeloningen te verbeteren.

WELLS FARGO & CO

ISIN XS1130067140

Redenen voor engagement

In 2018 nam de druk van wet- en regelgeving op de bank verder toe. Dat begon met het besluit van de Federal Reserve om de groei van de activa van de bank begin 2018 af te toppen en eindigde met de schorsing van een aantal managers aan het eind van het jaar. Tegen deze achtergrond stellen we met genoeg vast dat Wells Fargo steeds goed benaderbaar is en openstaat voor engagement. We hebben in 2018 diverse bijeenkomsten met de bestuursvoorzitter van Wells Fargo gehad en zij heeft ons goed inzicht in alle ontwikkelingen gegeven. We hebben ook het idee dat zij inziet hoe belangrijk hervorming van de bedrijfscultuur is voor betere governance en strengere compliance. Onze verwachting is dat het schandaal over onverantwoorde verkooppraktijken bij de bank ook in 2019 aanhoudt. Een van de grootste criticasters van Wells Fargo is senator Elizabeth Warren en zij heeft aangekondigd dat zij zich in haar strijd om het presidentschap van de VS vooral tegen Wall Street zal keren. Dat geeft wellicht nog meer reuring dan anders. Daarom is het belangrijk dat we met Wells Fargo contact blijven onderhouden en willen we de bank ook in 2019 op de prioriteitenlijst houden.

Sector: Gezondheidszorg

Bayer AG

ISIN USU07265AA63

Redenen voor engagement

Kort geleden hebben we met Bayer gesproken over verantwoorde prijsstelling van geneesmiddelen, medewerking aan gegevensverzameling voor Access to Medicine en gegevensbescherming. In 2019 willen we voortbouwen op de gesprekken uit 2017 over de gevolgen van de fusie met Monsanto. De nieuwe gesprekken zullen vooral gericht zijn op Bayers benadering van chemische veiligheid, tegen de achtergrond van de steeds strengere milieu- en regelgevende eisen. We willen weten hoe Bayer omgaat met initiatieven op het gebied van de toegang tot medicijnen. Hoe wordt er gedacht over intellectueel eigendom en kan Bayer zorgen voor redelijke prijzen voor een groter aantal voorbehoedsmiddelen? Tot slot dringen we er bij Bayer op aan dat verkoopstimulerende acties worden losgekoppeld van de verkoopdoelstellingen.

BOSTON SCIENTIFIC CORP

ISIN US1011371077

Redenen voor engagement

Boston Scientific Corp heeft de afgelopen tijd diverse keren producten moeten terughalen. Ook is de onderneming betrokken bij circa 48.000 rechtszaken over bekkenbodematjes, vanwege de complicaties die deze kunststofmatjes na een operatie veroorzaken. We gaan met Boston Scientific in gesprek om te horen welke stappen er zijn genomen om de veiligheid en de kwaliteit van de producten te verbeteren en het aantal terughaalacties te beperken. Ook willen we de onderneming stimuleren om het aantal fabrieken dat voldoet aan internationaal erkende kwaliteitscertificering te vergroten en bekend te maken hoe vaak leveranciers worden gecontroleerd.

GLAXOSMITHKLINE PLC

ISIN GB0009252882

Redenen voor engagement

Met GlaxoSmithKline waren we kortgeleden in gesprek over een verantwoorde prijsstelling van geneesmiddelen, medewerking aan gegevensverzameling voor Access to Medicine en gegevensbescherming. We blijven in 2019 met de onderneming in gesprek over een betere aanpak van verantwoorde prijsstelling, met de nadruk op meer transparantie. Ook willen we het graag hebben over de manier waarop de onderneming tegen antimicrobiële resistentie aankijkt. GlaxoSmithKline zou het programma kunnen uitbreiden voor de bewaking van resistentie bij luchtweginfecties en de werkwijzen voor de afstemming van antimicrobiële vraag en aanbod verbeteren.

INTUITIVE SURGICAL INC

ISIN US46120E6023

Redenen voor engagement

Intuitive Surgical Inc wordt geconfronteerd met een groot aantal productaansprakelijkheidszaken over de medische apparatuur van da Vinci Surgical Systems, de belangrijkste activiteit van Intuitive Surgical. Tijdens operaties hebben zich verschillende problemen met de apparatuur van da Vinci voorgedaan. Deze variëren van defecte robotarmen en vastlopende besturing tot elektronische haperingen. Hierdoor hebben patiënten ernstig letsel opgelopen of zijn ze overleden. We willen van Intuitive Surgical horen hoe de onderneming de betrouwbaarheid van de apparatuur van da Vinci denkt te verbeteren, met name het fabricageproces. Daarnaast willen we bespreken welke processen de onderneming heeft ingevoerd om de bovenstaande problemen aan te pakken. Tot slot doen we aanbevelingen voor de noodzakelijke verbeteringen.

JOHNSON & JOHNSON

ISIN XS0329522246

Redenen voor engagement

We hebben kortgeleden met Johnson & Johnson gesproken over verschillende onderwerpen, waaronder de verantwoorde prijsstelling van geneesmiddelen, medewerking aan gegevensverzameling voor Access to Medicine en beloningen. In 2019 willen we verder praten over prijzen en de verantwoordelijkheid van de farmaceutische industrie. Wat betreft de toegang tot geneesmiddelen willen we weten hoe Johnson & Johnson aankijkt tegen niet-exclusieve vrijwillige licenties en patentrechten. Verder willen we met het farmaconcern in gesprek over de inspanningen om antimicrobiële resistentie te lijf te gaan. We denken dat Johnson & Johnson het DREAM-programma kan uitbreiden naar andere opkomende markten en de verzamelde gegevens openbaar kan maken. Het DREAM-initiatief richt zich vooral op eerste- en tweedelijns medicijnen tegen tuberculose.

NOVARTIS AG

ISIN CH0012005267

Redenen voor engagement

Met Novartis waren we kortgeleden in gesprek over een reeks onderwerpen, waaronder verantwoorde prijsstelling van geneesmiddelen, medewerking aan gegevensverzameling voor Access to Medicine en watermanagement. In 2019 richten we ons op drie zaken. Ten eerste blijven we in gesprek over toegang tot medicijnen. We denken dat de strategieën voor fatsoenlijke prijzen ook naar andere opkomende markten kunnen worden uitgebreid en dat Novartis zich welwillender zou kunnen opstellen tegenover vrijwillige licenties. Ten tweede willen we praten over de strategieën van het bedrijf om antimicrobiële resistentie te bestrijden. In dat kader willen we het hebben over de mogelijkheid om het SMS for Life 2.0-programma uit te breiden. Deze publieke-private samenwerking tussen Novartis en plaatselijke gezondheidscentra inventariseert de medicijnvoorraden om deze op peil te houden. Belastingen en de verantwoordelijkheid van bedrijven worden een derde onderwerp van gesprek. Daarmee willen we de kennis van beleggers vergroten en de risico's verkleinen.

Sector: Industriële sector

Corecivic

ISIN US21871N1019

Redenen voor engagement

Corecivic biedt penitentiaire diensten ten behoeve van overheidsinstanties in de VS. Corecivic is beschuldigd van mensenrechtenschendingen tegen gedetineerden. Op basis van het onderzoek naar het optreden van de onderneming willen wij weten welke herstelmaatregelen Corecivic heeft genomen en hoe het gehanteerde mensenrechtenrisicobeleid wordt gecontroleerd. We willen dat Corecivic zich aansluit bij een erkend kader voor niet-financiële verslaggeving zodat beleggers deze risico's beter kunnen inschatten.

G4S PLC

ISIN GB00B01FLG62

Redenen voor engagement

G4S is een internationaal geïntegreerd beveiligingsconcern. De onderneming verzorgt uitgebreide beveiligingsdiensten, van bewakers in gevangenissen tot het beheer en vervoer van waardevolle voorwerpen. Ondanks uiteenlopend beleid voor de beheersing van de risico's van maatschappij, milieu en corporate governance, gezondheid en veiligheid, mensenrechten en arbeidsmanagement, zijn en blijven er punten van zorg. Hoewel er de laatste paar jaar sprake is van een opvallende verbetering van de informatieverschaffing leggen we in 2019 de nadruk op het toezicht van het management op gevangenissen en andere activiteiten met een hoog risico. We signaleren een toename van de internationale activiteiten en willen graag weten hoe G4S het stevige kader op de juiste manier inzet in regio's waarmee de onderneming niet bekend is.

KROTON EDUCACIONAL SA

ISIN BRKROTACNOR9

Redenen voor engagement

Als zeer grote speler in de Braziliaanse onderwijssector profiteert Kroton van de groeiende vraag naar diploma's uit het hoger onderwijs. Met circa 400.000 ingeschreven studenten is Kroton afhankelijk van vakkundige onderwijsaanbieders. Kroton heeft echter een hoog personeelsverloop – in sommige regio's zelfs 35,7%. Het probleem om personeel te behouden lijkt te worden verergerd door de overnamedrang van de onderneming. Ook werden er in 2018 diverse rechtszaken aangespannen door voormalige medewerkers die bij overnames boventallig werden. Tot slot wordt gegevensbeveiliging steeds belangrijker met de naderende invoering van de GDPR (in Nederland: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)) in Brazilië vanaf 2020. Meer dan de helft van de studenten volgt online onderwijs en Kroton voert een onduidelijk gegevensbeveiligingsbeleid. We zetten Kroton op de prioriteitenlijst voor 2019 en willen vooral weten welk beleid er wordt gevoerd om deskundige medewerkers te behouden. Ook willen we meer informatie over het personeelsbeleid in het algemeen en de inspanningen op het gebied van gegevensprivacy en -bescherming.

ROYAL MAIL PLC

ISIN XS1091654761

Redenen voor engagement

Royal Mail Group is een internationale onderneming met activiteiten in 44 landen over de hele wereld. Het concern biedt werk aan bijna 160.000 mensen. De meeste medewerkers zijn werkzaam bij de twee grootste bedrijven: UK Operations en General Logistics Systems. Royal Mail Group ging in 2013 naar de beurs en het aandeel noteert nu zo'n 40% lager dan de emissieprijs. De vertrekregeling van de voormalige CEO Moya Greene zorgde tijdens de jaarvergadering voor grote onenigheid met de aandeelhouders. De bestuursvoorzitter stapte vervolgens op. Bestuurslid Les Owen is nu voorzitter ad interim. Het bedrijf staat voor reële uitdagingen, niet alleen vanwege de bestuurswisselingen, maar ook wat betreft de prestaties en verstandhouding met de vakbonden. Royal Mail krijgt prioriteit bij ons engagement vanwege de bestuurswisselingen en gerelateerde beloningskwesaties. Verder blijven we in gesprek over de relatie met medewerkers en vakbonden.

Ryanair Holdings PLC

ISIN IE00BYTBXV33

Redenen voor engagement

Sinds de erkenning van de vakbonden door Ryanair is er nauwelijks vooruitgang geboekt met het afsluiten van lokale collectieve arbeidsovereenkomsten. De ontevredenheid onder de medewerkers is nog steeds groot en groeit door de versnipperde aanpak van de arbeidsrelaties. De positieve veranderingen zijn slechts een façade. Recente pogingen van Ryanair om de vrijheid van vereniging onder Poolse werknemers te beperken, laten zien dat het bedrijf doorgaat met het dwarsbomen van de vakbonden en er beslist geen vaart achter wil zetten om tot duurzamere arbeidsverhoudingen te komen. Dat er op dit vlak geen vooruitgang wordt geboekt, is waarschijnlijk te wijten aan ineffectief bestuur. Het concern is steeds minder bereid het gesprek aan te gaan. We gaan ons in 2019 dan ook richten op wat volgens ons de kern van het probleem is: governance en opvolgingsplanning. Wat dat betreft verwachten we nog vóór de volgende jaarvergadering bestuurswisselingen. We blijven stemmen tegen de herverkiezing van niet-onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders.

XPO Logistics

ISIN US9837931008

Redenen voor engagement

XPO is in de loop van het jaar ingegaan op onze overlegverzoeken. De beschuldigingen over gebrekkige arbeidsomstandigheden en het verkeerd indelen van medewerkers houden echter aan. We zijn positief over de maatregelen die XPO heeft genomen ter verbetering van de arbeidsomstandigheden. Er is beleid ontwikkeld en doorgevoerd voor zwangere medewerkers en deze worden niet langer aangemerkt als arbeidsongeschikt. Ook is er intern een bedrijfsbreed onderzoek gestart naar de arbeidsomstandigheden. We zijn benieuwd naar de bevindingen uit dit onderzoek. Toch kan het veranderende sentiment ten aanzien van het indelen van medewerkers en het hangende onderzoek van het Amerikaanse Congres naar de arbeidsomstandigheden bij XPO aanzienlijke gevolgen hebben voor de onderneming. We blijven met XPO over deze onderwerpen in gesprek.

Sector: Informatietechnologie

KEYENCE CORP

ISIN JP3236200006

Redenen voor engagement

Dit zeer succesvolle Japanse technologieconcern heeft ondanks herhaaldelijke engagementpogingen van onze kant gedurende meerdere jaren enige hervorming van betekenis weten af te houden. Vanwege dat gebrek aan reactie hebben we aan andere belangrijke Japanse ondernemingen voorrang gegeven. Er is sindsdien sprake van een enorme verbetering van de corporate governance in Japan. Keyence bungelt daardoor nu ver onderaan op dit gebied en voldoet nog maar net aan de Japanse corporate governance code op gebieden als bestuursonafhankelijkheid. Een ander pijnpunt is dat de onderneming zich bij bestuursbesluiten maar weinig gelegen laat liggen aan de visie van minderheidsaandeelhouders. Voor wat betreft efficiënt kapitaalgebruik houdt Keyence buitensporige hoeveelheden liquiditeiten in de balans. Over de beweegredenen daarvoor wordt niets gezegd, de onderneming lijkt niet van plan dit aan een grote fusie of overname uit te geven, maar een kapitaalruiggave aan de aandeelhouders zit er ook niet in. We stemmen al jaren tegen de lage dividenduitkeringen (en de laatste paar jaar veel aandeelhouders met ons), maar de onderneming lijkt niet van plan hervormingen door te voeren. Reden voor ons om Keyence ook in 2019 op de prioriteitenlijst te zetten.

SCSK CORP

ISIN JP3400400002

Redenen voor engagement

Voor SCSK liggen er, als leverancier van IT-diensten en -oplossingen, kansen door de transitie naar een CO2-arme economie. Het bedrijf is volgens ons goed in staat om deze kansen te grijpen en te verzilveren nu het doelen heeft gesteld om het aanbod uit te breiden met producten die goed zijn voor het milieu, zoals systemen voor energiebeheer. Eind 2016 zaten er in 19-koppige bestuur maar twee onafhankelijke bestuurders. We vrezen dat het met een dergelijk lage onafhankelijke vertegenwoordiging voor het bestuur lastig is om het management aan te spreken. We hebben SCSK in december 2016 op de hoogte gesteld van onze zorgen tijdens een gesprek met een van de onafhankelijke bestuurders. Dat was een van de zeldzame momenten waarop een Japanse onderneming beleggers toegang gaf tot de onafhankelijke bestuurders. We zien dit als duidelijk signaal dat SCSK bereid is niet alleen te handelen naar de letter maar ook naar de geest van de codes voor goed ondernemingsbestuur en deugdelijk vermogensbeheer. Toch vinden we dat de verdere ontwikkeling van het bestuur nog steeds een prioriteit moet zijn.

SAP SE

ISIN DE000A13SL34

Redenen voor engagement

De problemen van SAP met de toezichhouders zijn in 2018 alleen maar erger geworden: de nieuwe regering van Zuid-Afrika is haar eigen onderzoek gestart naar de activiteiten van de onderneming in de regio (naast het onderzoek door de Amerikaanse autoriteiten dus). Door onze gesprekken met SAP dit jaar hebben we nu meer zicht op de geleverde inspanningen om de compliance-systemen te verbeteren, waaronder het installeren van nieuw management in de Zuid-Afrikaanse vestiging, het afschaffen van verkoopprovisies voor firma's in regio's met een score onder de 50 op een erkende corruptie-index en het verplicht maken van jaarlijkse anticorruptietrainingen voor die regio. Vooral nog gaat het wereldwijde compliance-programma niet op de schop. SAP is daar terughoudend in en bestudeert het programma eerst nog aandachtig. De onderneming wil namelijk voorkomen dat er iets voor in de plaats komt dat te rigide is om in alle omstandigheden nuttig te zijn. Op het gebied van de corporate governance had SAP aangekondigd dat de beloning van de bedrijfsstop bij de jaarvergadering van 2018 ter stemming aan de aandeelhouders zou worden voorgelegd. Hoewel we blij waren met dat besluit konden we ons niet vinden in het remuneratieverslag. Ondanks de verbeteringen in de structuur en de rapportage blijft SAP een vreemde eend in de Europese bijt voor wat betreft de topbeloningen. Over de bestuursstructuur meldde de onderneming dat er vóór de jaarvergadering van volgend jaar een belangrijke bestuursvernieuwing zou plaatsvinden. Specifieker kon men echter niet zijn. Al met al is er duidelijk vooruitgang geboekt maar de onderneming heeft op al deze gebieden nog een aardige weg af te leggen. Dat betekent dat SAP ook in 2019 nog op de prioriteitenlijst staat.

WORLDPAY INC

ISIN US9815581098

Redenen voor engagement

WorldPay staat als betaalaanbieder bloot aan belangrijke gevaren op het gebied van de cybeveiligheid. Ook is er sprake van een verhoogd risico voor de privacy van de persoonsgegevens via de analytics en marketingdiensten over de aankoopdetails van klanten. We willen van WorldPay meer informatie over de manier waarop de onderneming met deze risico's omgaat. Ook zouden we ter verdere geruststelling graag voortdurende rapportages zien.

Sector: Basismaterialen

ANGLO AMERICAN PLC

ISIN GB00B1XZ5820

Redenen voor engagement

Anglo American heeft aangekondigd zich te zullen buigen over het lidmaatschap van lobbygroepen die voorstander zijn van fossiele brandstoffen en die er tegengestelde ideeën over klimaatverandering op na kunnen houden. Die evaluatie is een reactie op de vraag van beleggers om aangescherpte klimaattransparantie in combinatie met de toenemende reputatie- en potentieel ook juridische risico's. We blijven de dialoog toespitsen op de formulering van een streefdoel om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen conform de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs, met ook mijlpalen op de kortere en middellange termijn. Verder zien we ook graag meer transparantie over uitgevoerde koolstofarme scenarioanalyses.

AO SMITH CORP

ISIN US8318652091

Redenen voor engagement

De arbeidsomstandigheden bij de internationale vestigingen is een belangrijk ESG-vraagstuk voor deze Amerikaanse producent van bouwmaterialen. Tekortschietend arbomanagement kan het bedrijfsresultaat negatief beïnvloeden. Hoewel A.O. Smith concernbrede actie heeft ondernomen op het gebied van veiligheid op het werk is de reikwijdte hiervan en de aansluiting bij internationale certificering onduidelijk. Hierbij komt dat A.O. Smith met de arboverslaglegging achterblijft bij vergelijkbare ondernemingen. Tot nu toe heeft de onderneming geen verslag uitgebracht over gerelateerde onderwerpen als veiligheidstraining en de Lost Time Injury Rate (LTIR), de verloren werktijd door arbeidsongevallen. Beleggers gebruiken deze gegevens om de kwaliteit van een onderneming in vergelijking met andere bedrijven in dezelfde sector in te schatten. Ook zien we dat een aantal bestuurders als veel te lang in het bestuur zit, wat vragen oproept over onpartijdigheid en de effectiviteit van het bestuur. De topbeloningen zijn niet in overeenstemming met de prestaties van de onderneming. We zullen daarom aandringen op vernieuwing van het bestuur en op verbeterd beloningsbeleid. In ons contact met A.O. Smith dit jaar stellen we de bovenstaande onderwerpen aan de orde en dringen we erop aan dat de geconstateerde tekortkomingen worden opgelost.

China Shenhua Energy Co Ltd

ISIN CNE1000002R0

Redenen voor engagement

China Shenhua is een van de grootste kolenuitbouwconcerns ter wereld en exploiteert daarnaast kolengestookte elektriciteitscentrales. De onderneming is door deze bedrijfsactiviteiten blootgesteld aan zeer hoge risico's op gebieden als gezondheid en veiligheid, milieunormen en klimaatverandering. De Chinese staat is grootaandeelhouder van China Shenhua. De bescherming van de rechten van de aandeelhouders en veelheid aan transacties met verbonden partijen is een punt van zorg. Ons engagement spitst zich toe op de verbetering van de informatievervalsing, vooral over gezondheid en veiligheid, alsook over klimaatstrategie in het licht van de veranderingen in de Chinese wet- en regelgeving. Engagement is waarschijnlijk een opgave, maar we doen dat waar nodig samen met andere beleggers, onder andere via initiatieven als Climate Action 100+.

HOCHTIEF AG

ISIN DE0006070006

Redenen voor engagement

Als internationaal bouwbedrijf met infrastructuur-, grond-, water- en wegenbouwactiviteiten heeft Hochtief te maken met een reeks milieutechnische en maatschappelijke risico's. Hoewel Hochtief over het algemeen goed scoort op ESG-onderwerpen als arbeidsomstandigheden en corruptie geeft de onderneming weinig informatie over de milieutechnische en maatschappelijke impact van de grootschalige bouwprojecten. Vooral voor infrastructurele projecten als snelwegen en luchthavens, die grote gevolgen hebben voor het milieu en de gemeenschap, verwachten wij informatie over (1) projectevaluatie met inschatting van de gevolgen voor het milieu en de maatschappij en (2) de governancemechanismen bij projectselectie. In ons engagement met Hochtief in 2019 stellen we de bovenstaande onderwerpen aan de orde en dringen we aan op een betere informatievervalsing.

POSCO

ISIN US693483AC38

Redenen voor engagement

Posco hanteert geavanceerde duurzaamheidsnormen en -procedures. De onderneming kenmerkt zich door geavanceerde duurzaamheidsnormen en -procedures, maar is ook nog steeds in controverses verwickeld. Posco ligt voortdurend onder vuur vanwege corruptieaantijgingen en de relatie met lokale gemeenschappen. De kritiek varieert van beschuldigingen van kinderarbeid bij Posco Daewoo's katoenactiviteiten in Oezbekistan tot schendingen van de mensenrechten bij de pijplijn van het Shwe-gasveld in Myanmar en tot gedwongen uitzettingen en schendingen van de mensenrechten bij een staalfabriekproject van USD 12 miljard in de Indiase staat Odisha. In 2018 dwong de aanvankelijke ongevoeligheid van Posco ons om onze engagementtinspanningen op te voeren en meer druk op de onderneming te zetten via het Carbon Action 100+ initiatief (USD 32 biljoen aan beheerd vermogen). Hoewel klimaatverandering in 2018 niet tot onze thema's voor prioriteitsbedrijven behoorde, vonden we dit de beste manier om ons engagement in te vullen en contact te leggen met deze Zuid-Koreaanse staalproducent. In 2019 blijven we betrokken bij Climate Action 100+. Ook willen we onze gesprekken met Posco naar een hoger plan tillen en de bovenstaande mensenrechtenkwesties bespreekbaar maken.

Sector: Vastgoed

SL GREEN REALTY

ISIN US78440X1019

Redenen voor engagement

SL Green Realty, onderdeel van de S&P 500 en de grootste verhuurder van kantoorruimte in New York, is een volledig geïntegreerd vastgoedbeleggingsfonds (REIT). SL Green Realty houdt zich voornamelijk bezig met aankoop, beheer en waardeoptimalisering van commercieel vastgoed in Manhattan. De REIT-sector in de VS ligt al enkele jaren onder vuur vanwege de rammelende corporate governance, vooral bij ondernemingen die in Maryland ingeschreven staan. Er is behoorlijk wat onvrede onder aandeelhouders bij een aantal van deze REITs en SL Green Realty vormt hierop geen uitzondering. We maken ons zorgen over de reactie op aandeelhoudersvragen en de effectiviteit van het bestuur van SL Green Realty. Hoewel veel kwesties bij SL Green Realty symptomatisch zijn voor de hele sector in de VS hebben we de onderneming op de prioriteitenlijst gezet als belangrijke kandidaat voor een breder engagementproject.

Sector: Industriële sector

AP Moller - Maersk A/S

ISIN DK0010244425

Redenen voor engagement

Zee-transport is verantwoordelijk voor 2% van de wereldwijde broeikasgasemissies. Hoewel de CO2-intensiteit gemeten naar vrachtvolume tot de laagste van alle soorten transport behoort, is de gemiddelde CO2-intensiteit (CO2 naar omzet) van zee-transportondernemingen (waaronder van A.P. Moller - Maersk) een van de hoogste van de hele transportsector. Daarbij kent A.P. Moller - Maersk zeer hoge SOx- en NOx-emissies en staat de onderneming onder groeiende regelgevende druk om deze te verlagen. Ondanks de krachtige milieubeheersystemen en het strenge CO2-emissiereductieprogramma is de intensiteit van de totale emissies de afgelopen jaren behoorlijk gestegen. We zullen daarom aansturen op snelle actie en op een duidelijk beleidspad naar een drastisch lagere uitstoot van schadelijke stoffen in de komende twee jaar. Hiervoor moeten de plannen van A.P. Moller - Maersk om meer gebruik te maken van brandstoffen en scrubbers met een laag zwavelgehalte worden versneld. Ook zullen we er bij de onderneming op aandringen een voorttrekkersrol te nemen in schone scheepvaart-initiatieven zoals elektrificatie en gebruik van aardgas, autonome schepen en optimaliserings- en energiebesparingstechnologie.

Sector: Nutsbedrijven

Chubu Electric Power Co Inc

ISIN JP3526600006

Redenen voor engagement

Chubu Electric Power heeft warmte- en waterkrachtcentrales in de regio Chubu in Japan. De onderneming heeft, net als andere energiebedrijven, na de ramp in Fukushima haar kerncentrales in 2011 gesloten. De Hamaoka-centrale heeft fors geïnvesteerd in verbetering van de veiligheid, maar wacht nog altijd op toestemming om de bedrijfsactiviteiten te hervatten. Ons engagement in 2019 gaat echter over de toekomstige strategie van Chubu en hoe de onderneming inspeelt op de energietransitie. We gaan het dan vooral hebben over JERA, het samenwerkingsverband met Tokyo Electric Power Company. Na de integratie van alle binnenlandse activiteiten van beide ondernemingen in april dit jaar wordt de combinatie de grootste energiemaatschappij van Japan.

Dominion Energy Inc

ISIN US25746UBR95

Redenen voor engagement

Dominion Energie heeft de informatieverschaffing over klimaatverandering in 2018 sterk verbeterd. In die rapportage valt te lezen dat investeren in duurzame energie een prioriteit is voor de onderneming. Dominion heeft toegezegd niet alleen de kolenactiviteiten verder terug te draaien maar ook de wind- en zonne-energieactiviteiten uit te breiden. Op aandringen van de aandeelhouders en andere belanghebbenden heeft de onderneming in november 2018 een speciaal klimaatverslag gepubliceerd, met daarin prognoses van de elektriciteitsopwekkingscapaciteit in uiteenlopende scenario's voor 2050. Deze verhoogde transparantie is zeer welkom. We willen in 2019 graag van gedachten wisselen over de manier waarop Dominion de uitkomsten van deze analyse wil gebruiken voor de toekomstige bedrijfsstrategie.

DUKE ENERGY CORP

ISIN US26441C2044

Redenen voor engagement

Met Duke Energie voeren we zowel een-op-een gesprekken als via Climate Action 100+ als een van de 'lead' beleggers. De onderneming is bereid om met ons te praten en heeft de informatieverschaffing over de klimaatstrategie verbeterd door middel van een 'Climate Report to Shareholders'. Dit na sterke steun voor een aandeelhoudersmotie hierover. Toch zien we de benadering van Duke nog altijd als weinig vooruitstrevend in vergelijking met de concurrentie, inclusief een relatief trage uitfasering van kolenactiviteiten. In ons engagement willen we de onderneming stimuleren om een sterker transitieplan te overwegen. We spreken de onderneming verder ook aan op de voortgang van het programma voor de sluiting van het kolenbekken, na de lekkage in North Carolina.

THAMES WATER UTILITIES

ISIN XS0800186222

Redenen voor engagement

Watermaatschappijen in het VK hebben een vrij uniek bedrijfsmodel. Ze zijn verplicht om evenwichtig om te gaan met de tegenstrijdige belangen van klant, milieu, bedrijfsactiviteiten en aandeelhouders. De voornaamste taak van het bestuur van gereuleerde bedrijven is ervoor te zorgen dat de dienstverlening en het ondernemingsresultaat voor alle partijen acceptabel zijn. Thames Water was de afgelopen jaren betrokken bij diverse schandalen en er zijn zorgen over de governance bij de onderneming. We gaan met Thames Water in overleg over de governancestructuur en het dividendbeleid. De investeringen in infrastructuur van Thames Water geven ook aanleiding tot zorg, gezien de herhaalde kritiek van toezichthouder Ofwat. Hoewel Thames Water niet beursgenoteerd is, zijn er veel uiteenlopende houders van het schuld papier van de onderneming. Reden waarom we met Thames Water in gesprek willen.

Tokyo Electric Power Co Holdings Inc

ISIN XS0188109994

Redenen voor engagement

Tokyo Electric Power Company Holdings Inc (TEPCO) kampt nog altijd met de gevolgen van de kernramp in Fukushima. De ontmanteling van de kerncentrale gaat nog jaren duren en tegen voormalige bestuurders van het bedrijf loopt een rechtszaak. Wij zijn hebben TEPCO in het verleden al aangesproken op hun antwoord op en de noodzaak om verbeteringen in de governance aan te brengen, waaronder de benoeming van sterke onafhankelijk bestuurders. Maar in 2019 gaan we praten over de toekomstige strategie van TEPCO en hoe de onderneming inspeelt op de energietransitie. We richten ons dan vooral op JERA, het samenwerkingsverband met Chubu Electric Power Company. Na de integratie van alle binnenlandse activiteiten van beide ondernemingen in april dit jaar wordt de combinatie de grootste energiemaatschappij van Japan.

VISTRA ENERGY CORP

ISIN US88233FAJ93

Redenen voor engagement

Vistra Energie in Texas is opgericht als moedermaatschappij van TXU en Luminant, dat in mei 2017 naar de New Yorkse beurs ging. Het energiebedrijf heeft als relatieve nieuwkomer die bestaat uit diverse voorgangers het duurzaamheidsbeleid nog amper in de steigers staan. De onderneming lijkt echter wel goed doordrongen van de noodzaak van verbetering. Op strategisch niveau tilt Vistra de energiemix richting duurzamer bronnen. We gaan er in 2019 bij de onderneming op aandringen om voor de dag te komen met duurzaamheidsrapportages die toch op z'n minst in lijn zijn met ondernemingen van een vergelijkbare omvang. De onderneming zou zich daarnaast moeten aansluiten bij internationale normen zoals die van de Taskforce on Climate-related Financial Disclosures.

Contact

 + 31 (0)20 582 3000

 infol@bmogam.nl

 www.bmogam.nl

 Volg ons op LinkedIn

De informatie, meningen, schattingen of voorspellingen vervat in dit document zijn verkregen uit betrouwbaar geachte bronnen en te allen tijde onderhevig aan eventuele wijzigingen.